

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin derinleşmesi ile artış göstermektedir. Her yıl yüzlerce kadın ya erkek şiddetiyle hayatını kaybetmekte ya da “şüpheli ölüm” olarak adlandırılan vakalarla gerçekler karanlıkta bırakılmaktadır. Kadın Dernekleri ve Jin News Haber Ajansının 2024 yılı verilerine göre, yalnızca ilk 10 ayda 218 kadın öldürülmüş, 161 kadın ise şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. Bu durum, kadınların güven içerisinde yaşaması ve erkek şiddetinin ortadan kaldırarak yükümlü devletin gereken önlemleri almadığını ve failleri cesaretlendiren cezasızlık politikalarının sürdüğünü göstermektedir.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümlerine dair ortaya çıkan rakamlar, durumun vahametini daha da derinleştirmektedir. Şiddet çetesiyle göre kadınların %60’ı en yakınlarındaki erkekler tarafından, çoğunlukla da evlerinde öldürülmektedir. Şüpheli ölümlerde ise intihar ya da kaza olarak kaydedilen vakaların ardında çoğu zaman toplumsal cinsiyet temelli bir şiddet geçmişi bulunmaktadır. Kadın cinayetlerinin adli süreçlerinde yaşanan yetersizlikler, failerin indirimler alarak cezalandırılmaması ve özellikle şüpheli ölümlerin yeterince soruşturulmaması, bu korkunç tabloyu daha da ağırlaştırmaktadır.

Rojin Kabaiş’in şüpheli ölümü, bu durumun son örneklerinden biridir. Genç bir kadının ölümü “şüpheli” olarak nitelendirilmiş ve kamuoyuna yeterli bilgi sunulmamıştır. Şüpheli ölümlerin kapsamlı ve titiz bir şekilde soruşturulmadığı her an, kadınların maruz kaldığı şiddet görmezden gelinmekte ve failer cesaretlendirilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede ulusal ve uluslararası hukuki mekanizmaların yetersiz uygulanması ya da hiç uygulanmaması bu sorunların derinleşmesinde önemli bir etkidir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun,

kadınların korunması ve şiddetin önlenmesi konusunda binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan ataerkinin ortadan kaldırılması ve kadına yönelik şiddetin son bulması elbette ki bir yasa ile gerçekleşmeyecek olsa dahi 6284 sayılı kanun azımsanmayacak düzeyde bir çerçeve sunmaktadır. Ancak bu kanun, uygulamadaki eksiklikler ve denetim mekanizmalarının yetersizliği nedeniyle kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik şiddetin artmasına sebep olmaktadır. Örneğin, koruma kararı alınmasına rağmen öldürülen kadınlar, bu durumun çarpıcı bir kanıtıdır.

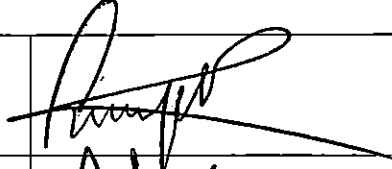
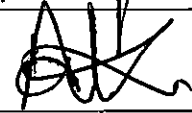
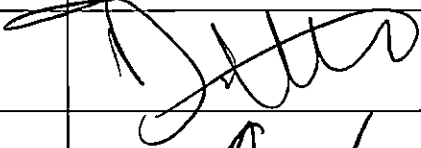
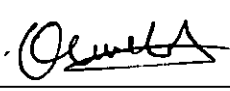
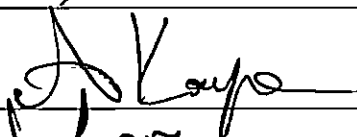
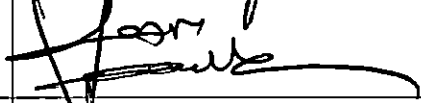
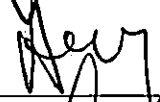
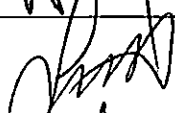
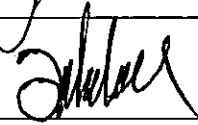
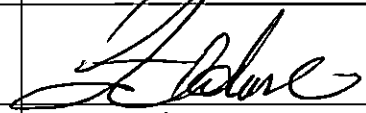
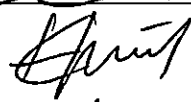
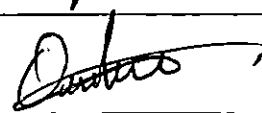
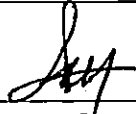
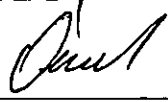
Ayrıca, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi, kadınların maruz kaldığı şiddeti önlemeye yönelik uluslararası standartlardan uzaklaşmasına neden olmuştur. Bu sözleşme, şiddeti önleme, mağdurları koruma ve faillerin etkin bir şekilde cezalandırılmasını hedefleyen bağlayıcı hükümler içermektedir. Çekilme kararının ardından kadın cinayetlerinde gözle görülür bir artış yaşanmıştır.

Öte yandan, yerel yönetimlere atanan kayyımların etkisi, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi olumsuz etkilemiştir. 2014 yılından itibaren, kayyımların, kadın sığınma evleri ve kadına yönelik şiddetle mücadele birimlerini hedef alan uygulamaları, bu alandaki kazanımları büyük ölçüde geriletmiştir. Yerel yönetimlerin halkın gündelik yaşamına dokunan ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı mücadele eden çalışmaları, kayyım rejimiyle birlikte sekteye uğramıştır. Kayyım uygulamaları, kadın kırımını ile mücadele eden mekanizmaları yok ederek bu yıkıcı sürecin artmasına hizmet etmektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu *Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)* de devlete, toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığı ve şiddeti ortadan kaldırma sorumluluğu yüklemektedir. Ancak CEDAW'ın belirttiği yükümlülükler doğrultusunda şiddeti önleyici mekanizmalar etkin bir şekilde devreye sokulmamaktadır.

Bu kapsamda, kadın cinayetlerinin ve şüpheli ölümlerin nedenlerini kapsamlı bir şekilde araştırmak, yasal ve kurumsal eksiklikleri tespit etmek ve önleyici politikalar geliştirmek için Meclis bünyesinde bir araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca, şüpheli kadın ölümlerinin ve kadın cinayetlerinin nedenlerinin araştırılması, *6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanmasının sağlanması* ve uluslararası sözleşmelerin gerekliliklerinin yerine getirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	